

महाराष्ट्र शासन,
नियोजन विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक-डोंविका-२००७ / प्र.क्र.६५ / का.१४५५.
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - १ सप्टेंबर, २००७.

वाचा

- १) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्र. -डोंविका-१०९३ / प्र.क्र. ९६/योजना-१९, दि. १९ जानेवारी, १९९४,
- २) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक-डोंविका-१०९३/प्र.क्र.७६/योजना-१९, दि.२९ जानेवारी, १९९४,
- ३) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक-डोंविका-१०९४ /सं.क्र.९६/योजना-१९, दि. ९ मार्च, १९९४,
- ४) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक-डोंविका-१०९५ / प्र.क्र.६४/कार्या.१४५५ दि.१९ मार्च, १९९६,
- ५) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक- डोंविका-१००२ / प्र.क्र.९८/का.१४५५ दि.२१ डिसेंबर, २००२,
- ६) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक-डोंविका-१००५/प्र.क्र.१२३/का.१४५५, दि.२४ फेब्रुवारी, २००६.
- ७) शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक-डोंविका-२००६ / प्र.क्र.१०५/का.१४५५, दि.६ फेब्रुवारी, २००७.

प्रस्तावना

वरील शासन निर्णयान्वये डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमांतर्गत अनुज्ञेय कामे व त्यासाठीची मार्गदर्शक तत्वे विहीत करण्यात आली आहेत. सध्या राज्यात विजेची मागणी व पुरवठा यामध्ये खूप तफावत आहे. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात विजेचे भारनियमन करावे लागते. डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमांतर्गत सार्वजनिक स्वरूपाच्या मर्यादित उपयोगासाठी अपारंपारिक ऊर्जा साधने म्हणजेच सौर ऊर्जेवरील दिवे बसविणे ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यावर विचार करून शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय

डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमांतर्गत मंजूर होणा-या एकूण निधीपैकी ५०% राखीव निधी पाटबंधा-याची कामे, रस्ता विकासाची कामे, पाणी पुरवठ्याची कामे, समाज मंदीरे, सामाजिक सभागृहे, उपसा जलसिंचन योजना व त्यांच्या दुरुस्त्या, एस.टी.निवारा (पिकअप शेड), अंगणवाडीसाठी इमारतीचे बांधकाम, ह्या कामासाठी आरक्षित आहे. त्यामध्ये अपारंपारिक ऊर्जा साधनांतर्गत "सौर ऊर्जेवरील दिवे" बसविण्याच्या कामांचादेखील अंतर्भाव पुढील तरतुदीच्या अधीन राहून शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमाबाबतच्या मार्गदर्शक तत्वातील सर्वसाधारण अटी व शर्ती या प्रयोजनासाठी देखील लागू राहतील. या अपारंपारिक ऊर्जा साधनांतर्गत वैयक्तिक लाभधारकांची कामे अनुज्ञेय ठरणार नाहीत.
- २) डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमातून दरवर्षी उपलब्ध होणा-या निधीपैकी वरील अपारंपारिक ऊर्जा साधनांसाठी म्हणजेच सौर ऊर्जेवरील दिवे बसविण्यासाठी निधी खर्च करण्याची कमाल मर्यादा २५% एवढी राहिल. मात्र, हा निधी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हास्तरीय समितीच्या शिफारशीनुसार उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात यावी व प्रस्तावास मान्यता मिळाल्यानंतर ही कामे करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित ग्रामपंचायत, नगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थांची राहिल. या संस्थांच्या गरजेनुसार आवश्यक क्षमतेचे सौर ऊर्जेवरील सार्वजनिक दिवे बसवावेत. प्रचलित पद्धतीनुसार पारंपारिक सार्वजनिक दिवाबत्तीच्या देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून ज्याप्रमाणे करण्यात येतो त्याच पद्धतीने अपारंपारिक ऊर्जा संयंत्राची म्हणजेच सौर ऊर्जेवरील दिवाबत्तीचा देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च देखील संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून करण्यात यावा.
- ३) सौर ऊर्जेवरील दिवाबत्तीचा वापर केवळ सार्वजनिक प्रयोजनासाठीच करता येईल. यामध्ये ग्रामपंचायत आणि नगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या हद्दीतील व अधिपत्याखालील इमारती, दवाखाने, शाळा बगीचे, पदपथ व शासकीय इमारती या सार्वजनिक ठिकाणांचा अंतर्भाव राहिल आणि आवश्यक व योग्य त्या ठिकाणी अशा सौर ऊर्जेवरील दिवाबत्तीचा वापर करता येईल. मात्र, या अपारंपारिक

ऊर्जा साधनांवरील देखभाल, दुरुस्ती व आकस्मिक खर्च, इत्यादी आकस्मिक/दैनंदिन खर्च या कार्यक्रमाखाली अनुज्ञेय ठरणार नाही याचा पुनरुच्चार करण्यात येत आहे.

- ४) अपारंपारिक ऊर्जा साधनांची म्हणजेच सौर ऊर्जेवरील दिवाबत्तीची कामे महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा) या उपक्रम/ यंत्रणेकडून व त्यांच्या सल्ल्याने आणि विहित पध्दतीचा अवलंब करून करण्यात यावीत.
- ५) सदर सर्व कामे ही यापूर्वी या योजनेतर्गत निश्चित करण्यात आलेल्या रु. १० लक्ष च्या कमाल मर्यादेतच घेण्यात येतील. तसेच, या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्यास जिल्हाधिकारी सक्षम असतील.
- ६) निवडणूक आयोगांचे वेळोवेळी निवडणूका संदर्भातील आचारसंहितेचे निर्गमित होणारे आदेश विचारात घेऊन योग्य ती कार्यवाही करण्याची संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी दक्षता घ्यावी.

२. हा शासन निर्णय प्रधान सचिव(ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग यांच्या सहमतीने त्यांच्या संदर्भ क्रमांक १४३५, दि. ३०.७.२००७ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. हे आदेश या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून अमलात येतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००७०९०११४१२१७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(निं.बा.रायलापूरकर)
शासनाचे उप सचिव

प्रति,

- १) राज्यपालांचे सचिव,
- २) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ३) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
- ४) शासनाचे मुख्य सचिव,
- ५) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
- ६) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व विभागीय आयुक्त,
- ८) महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- ९) महालेखापाल १/२ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- १०) जिल्हाधिकारी, ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, धुळे, नंदूरबार जळगांव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, औरंगाबाद, हिंगोली, बीड, नांदेड, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ,
- ११) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, धुळे, नंदूरबार, जळगांव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, औरंगाबाद, हिंगोली, बीड, नांदेड, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ,
- १२) सर्व विशेष कार्य अधिकारी (नियोजन), विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय, कोकण, नाशिक, पुणे, अमरावती, औरंगाबाद विभाग,
- १३) जिल्हा नियोजन अधिकारी ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, धुळे, नंदूरबार, जळगांव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, औरंगाबाद, हिंगोली, बीड, नांदेड, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ,
- १४) जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, धुळे, नंदूरबार, जळगांव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, औरंगाबाद, हिंगोली, बीड, नांदेड, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ,
- १५) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग (ऊर्जा-७), मंत्रालय, मुंबई-३२,
- १६) निवड नस्ती, (का. १४५५).